

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

І.В. Гунько
від « 08 » квітня 2020 р.

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА У НАУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ»**

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Наукового товариства
студентів, аспірантів, докторантів і
молодих вчених ВНАУ

Протокол № 8

від « 23 » березня 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Вченої Ради
факультету агрономії та лісівництва

Протокол №10

від « 25 » квітня 2020 р

Вінниця 2020

1. Відомості про викладача, який викладає навчальну дисципліну

Лектор: Холодова Ольга Олексіївна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри історії України та філософії ВНАУ.

Контакти: електронна адреса: kholodova.oa@gmail.com Моб.т. 096-436-01-56

Години прийому та консультацій: понеділок 9.30-11.30

Розміщення кафедри: м. Вінниця, вул. Пирогова, 5, корпус 5, 3 поверх, ауд. 538.

2. Опис навчальної дисципліни

«Професійна етика у науковій діяльності»

Кількість кредитів ЄКТС – 5; кількість годин – 150 годин, у тому числі 32 аудиторних години: лекції – 16 год., практичні – 16 год., 118 годин самостійної роботи.

Програма навчальної дисципліни передбачає перезарахування кредитів отриманих студентами, які навчались за програмою академічної мобільності неформальної та інформальної освіти за наявності відповідних підтверджуючих документів.

Передбачено розробка аудіо-курсу, дистанційних online курсів для здобувачів з особливими освітніми проблемами інклюзивної освіти.

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Термін викладання – один семестр, 2 курс, IV семестр.

Згідно розкладу - <http://81.30.162.30/time-table/teacher?type=0>

4. Пререквізити і пост реквізити навчальної програми

«Професійна етика у науковій діяльності» належить до дисципліни за вибором циклу загальної підготовки;

- при вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквізитів): «Інформаційні технології в наукових дослідженнях» «Українська мова в науці», «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Філософія науки та інновацій»;

Дисципліна «Професійна етика у науковій діяльності» є складовою частиною загальної системи знань із професійної підготовки майбутніх викладачів закладів вищої освіти. Вивчення курсу «Професійна етика у науковій діяльності» у закладі вищої освіти органічно продовжує формування особистості фахівця, сприяє формуванню професійної компетентності.

У процесі вивчення дисципліни аспіранти повинні володіти інтегральними, загальними та фаховими компетентностями:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні наукові задачі та проблеми, включно з прийняттям рішень щодо відбору даних та виборів методів досліджень для вивчення агрономічних наук (відповідно до спеціалізації) у різних просторово – часових масштабах із використанням комплексу міждисциплінарних даних в умовах глобальної інформатизації.

Загальні компетенції:

ЗК 4. Набуття психологічної стійкості щодо поведінки в колективі.

ЗК 5. Набуття здатності реагувати на нестандартні ситуації професійного та особистого характеру.

ЗК 6. Оволодіння навичками щодо підготовки та проведення навчальних занять (педагогічною діяльністю).

Фахові компетенції:

ФК1. Вміння виявляти проблему, аналізувати і розробляти робочі гіпотези, визначати актуальність, мету, завдання, які допоможуть вирішити мету власних досліджень, глибоко переосмислювати наявні та створювати нові цілісні знання та/або професійні практики.

ФК10. Здатність брати участь у критичному діалозі, наукових дискусіях на міжнародному рівні, відстоювати свою власну позицію, до підприємництва та прояву ініціативи щодо впровадження у виробництво

результатів дисертаційного дослідження.

ФК 12 Оволодіння знаннями та навичками дотримання норм наукової етики і академічної доброчесності.

Програмні результати навчання:

РН 4 Встановлення стійкої психіки особистості під час педагогічної, наукової та виробничої діяльності, а також при вирішенні спорів.

РН 5 Здійснення педагогічної діяльності на високому методичному рівні.

РН 9 Представлення власних наукових досліджень у вигляді завершених робіт: дисертації, монографії, сукупність статей та їх успішний прилюдний захист.

Також вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти *соціальних навичок (soft skills)*: комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проектів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проектів, метод самопрезентації).

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1. Призначення навчальної дисципліни. Надати слухачам цілісну і логічно-послідовну систему знань про професійну етику у науковій діяльності.

5.2. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у слухачів знань у галузі професійної етики та аналізу механізмів моральної орієнтації та регуляції, виражених у системі морально-етичних цінностей, принципів, норм та категорій, застосуванні їх в процесі здійснення професійної діяльності; формуванні у аспірантів уявлення про мораль як позитивну умову міжособистісних відносин; вивченні основних етичних проблем, пов'язаних з науковою діяльністю та з проявом науки як соціального явища; ознайомленні зі змістом та принципами етики вченого, етичними нормами професійного і ділового спілкування майбутніх викладачів та науковців.

5.3. Завдання вивчення навчальної дисципліни

Завдання навчальної дисципліни полягають у формуванні у слухачів уявлення про професійну етику та її роль у житті суспільства, основи педагогічної етики, специфіку взаємодії викладачів та студентів, співвідношення етики та наукового знання, етичні норми наукового товариства; виявити ключові моральні проблеми взаємодії науки та сучасного суспільства; сформувати основи умінь і навичок у розв'язанні моральних проблем у професійній та науковій діяльності. Знання курсу «Професійна етика у науковій діяльності» розширюють кругозір, формують культуру мислення, кристалізують моральні почуття, орієнтують на гуманістичні цінності, розвивають творчий потенціал особистості майбутніх фахівців.

5.4. Зміст навчальної дисципліни.

Тема 1. Загальні особливості соціально-гуманітарного пізнання. Предмет і завдання курсу.

Тема 2. Етика як філософське вчення про мораль і моральність.

Тема 3. Професійна етика: виникнення та призначення в суспільстві.

Тема 4. Основні категорії етики.

Тема 5. Основи педагогічної етики.

Тема 6. Моральна культура спілкування в педагогічній діяльності.

Тема 7. Основні моральні якості вченого.

Тема 8. Принципи наукової доброчесності при проведенні наукових досліджень.

Лекційні заняття проводяться за методиками:

Бесіда; Співбесіда; Пояснення; Ділова гра; Метод проблемного навчання; SWOT-аналіз як метод розвитку аналітичної діяльності; Інноваційні методи з використанням мультимедійних презентацій (Google- презентації).

5.5. План вивчення навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	пр	інд	с.р.		л	пр	інд	с.р.
Атестація 1										
Тема 1. Загальні особливості соціально-гуманітарного пізнання. Предмет і завдання курсу.	17	2	2		13	19	2			17
Тема 2. Етика як філософське вчення про мораль і моральність	20	2	2		16	20		2		18
Тема 3. Професійна етика: виникнення та призначення в суспільстві.	19	2	2		15	18				18
Тема 4. Основні категорії етики	19	2	2		15	18				18
Разом	75	8	8		59	75	2	2		71
Атестація 2										
Тема 5. Основи педагогічної етики.	18	2	2		14	18		2		20
Тема 6. Моральна культура спілкування в педагогічній діяльності.	18	2	2		14	19				15
Тема 7. Основні моральні якості вченого.	19	2	2		15	20	2			18
Тема 8. Принципи наукової доброчесності при проведенні наукових досліджень	20	2	2		16	18				18
Разом	75	8	8		59	75	2	2		71
Усього годин	150	16	16		118	150	4	4		142

6. Самостійна робота аспіранта

Самостійна робота є основним засобом оволодіння здобувачем навчального матеріалу у вільний від обов'язкових занять час.

Обов'язкова самостійна робота аспіранта включає:

- самопідготовку до лекційних та практичних занять;
- опрацювання нового та повторення раніше вивченого теоретичного матеріалу;
- виконання завдань на самостійну роботу: підготовка інформаційного повідомлення в усній, письмовій формі, складання опорного конспекту, графічне представлення матеріалу (складання схем, рисунків, графіків, діаграм), складання тестів та еталонних відповідей до них, створення матеріалів презентацій, проведення типових розрахунків за даними, отриманими на практичних заняттях;
- підготовку до усного опитування або тестування;
- підготовку до заліку.

Додаткова самостійна робота спрямована на поглиблення та закріплення знань здобувачів

освіти, розвиток їх аналітичних навичок з проблематики навчальної дисципліни.

Невичерпний перелік заходів може включати:

- самостійне вивчення з рекомендованого переліку додаткових теоретичних питань, нерозглянутих на лекціях;

- розв'язування додаткових задач за тематикою практичних занять;

- виконання творчих аналітично-розрахункових робіт;

- аналіз наукової публікації за визначеною викладачем темою;

- аналіз наукових матеріалів по заданій темі зі складанням схем та моделей на підставі отриманих результатів;

- поглиблений аналіз науково-методичної літератури (підготовка рецензій, анотацій на статтю або посібник, складання анотованого списку статей із відповідних журналів по галузі знань, аналітичний звіт з побудови наукової гіпотези за обраною аспірантом тематикою дослідження та ін.);

Самостійна робота над засвоєнням навчального матеріалу з дисципліни може виконуватися у бібліотеці, читальних залах університету, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах, у домашніх умовах, у тому числі з використанням технологій дистанційного навчання та інтернет ресурсів. Перелік навчально-методичних матеріалів разом з рекомендованою науковою та фаховою й періодичною літературою, необхідний для забезпечення самостійної роботи аспірантів, наведено у пункті 7. Здобувач освіти в ході самостійної роботи може:

- самостійно визначати рівень (глибину) опрацювання змісту матеріалу;

- самостійно опрацьовувати додаткові теми і питання;

- пропонувати свої варіанти організаційних форм самостійної роботи;

- використовувати для самостійної роботи методичні та навчальні посібники та інші інформаційні ресурси понад запропонованого переліку;

- здійснювати самоконтроль результатів самостійної роботи (власними методами або запропонованими викладачем).

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння аспірантами у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом із навчальним матеріалом, який було опрацьовано під час проведення навчальних занять. Загальна кількість годин самостійної роботи, яка надається аспіранту для засвоєння навчального матеріалу дисципліни, становить 118 годин.

Основним завданням самостійної роботи аспіранта є набуття навичок самостійного опрацювання фахових інформаційних джерел. Самостійна робота аспіранта організовується шляхом вибору аспірантом теми реферату, написання реферату та доповіді з теми. Обсяг самостійної роботи визначається кількістю годин, передбачених робочою програмою.

Теми для індивідуальних завдань аспірантів

№ з/п	Назва теми
1	Етика і соціальна відповідальність науковця
2	Процедура розгляду справ про порушення стандартів академічної доброчесності.
3	Проблема авторства та першості в науці.
4	Глобальні проблеми людства: етичне осмислення. Фальсифікації в науці
5	Моральна оцінка науково-технічного прогресу.
6	Інтелектуальна власність та її етико-правовий аспект. Законодавство України в галузі наукової та освітньої діяльності.
7	Моральна справедливість та відповідальність вченого у сучасному світі.
8	Національна приналежність і космополітизм вченого. Етичний кодекс вченого України.

Індивідуальна робота

Індивідуальні завдання видані здобувачу вирішуються методами активного пошуку та розв'язку ситуаційних завдань, та містяться у методичних рекомендаціях щодо їх виконання. Після опрацювання здобувач звітує лектору про виконану індивідуальну роботу.

7. Список основної та додаткової літератури

Базова

1. Академічна доброчесність як основа сталого розвитку університета / Міжнарод. благод. фонд « Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики», за заг. ред. Т. В. Філіпова, А. Є. Артюхова. – К.: Таксон, 2016. – 234 с.
2. Козлова О.А. Соціальна психологія особистості та спілкування : практикум для студентів спеціальності 6.030101 «Соціологія» / О.А. Козлова – Харків : НТУ «ХП», 2017. – 172 с.
3. Бралатан В. П., Гуцаленко Л. В., Здирко Н. Г. Професійна етика: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 252 с.
4. Етика – вчення про смисл життя: навчально-методичний посібник / В. І. Гур, Т. М. Свідло, Н. В. Анацька а ін. – К.: НТКУ "КП", 2015.
5. Кодекс честі науковця, або естетичні норми та добрі манери у науці / пер. з польс.; Етичний Комітет Польської академії наук. – Львів: Галицька видавнича спілка, 2015.

Допоміжна

1. Kholodova O. O. Ways to improve the psychological culture of student youth /Colloquium-journal. №8 (95), 2021. Część 2. (Warszawa, Polska) P.34-39.
2. Kholodova O. O. Axiological model of psychological assistance for student youth /Colloquium-journal. №8 (95), 2021. Część 2. (Warszawa, Polska). P.39-44.
3. Холодова О.О. Використання аксіологічної моделі у процесі надання психотерапевтичної допомоги. Наука і освіта. Науково-практичний журнал Південного наукового центру НАПН України. Педагогіка і психологія. Київ. №1-2/ СХП, Січень-квітень, 2013, С. 104-106.
4. Холодова О.О. Особливості надання психологічної допомоги студентській молоді в сучасних умовах. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія. 2020, Випуск 63. С.215-219.
5. Холодова О.О. Комунікаційна компетентність – основа професіоналізму спеціаліста в сфері маркетингу туризму. Географія та туризм: Науковий збірник. Київ: Альтерпрес, 2011, Вип. 13. С.166-173.
6. Холодова О.О. Ціннісні аспекти комунікації в сфері маркетингу туризму. Географія та туризм: Науковий збірник. Київ: Альтерпрес, 2011. Вип. 13. С.44-51.
7. Kholodova O. O. Social-psychological aspekt of psychological assistance /Colloquium-journal. №14, 2021. Część 2. (Warszawa, Polska) P.41-47.

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність. Сайт Верховної Ради України. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1977-12>.
2. Етичний кодекс ученого України [Електронний ресурс] // «Бюлетень ВАК України», № 11. – К., 2011 / [Схвалено постановою загальних зборів НАН України від 15 квітня 2009, №2]. – Режим доступу: <http://www.umo.edu.ua/etichnij-kodeks-uchenogo-ukrani>
3. <http://www.meta-ukraine.com> – Мета – українська пошукова система.
4. <http://management.com.ua>.
5. <http://www.login.kpi.ua/> - Електронний кампус
6. www.gumer.info

8. Контроль і оцінка результатів навчання

8.1. Види контролю (поточний, рубіжний) проміжна атестація

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Професійна етика у науковій діяльності» використовуються такі види контролю:

1. *Поточний контроль* – здійснюється протягом семестру шляхом опитування на практичних заняттях, перевірки виконання тестових завдань тощо. За змістом він включає перевірку ступеню засвоєння здобувачем навчального матеріалу, який охоплюється темою практичного заняття, уміння самостійно опрацювати навчально-методичну літературу, здатність осмислювати зміст теми, уміння публічно та письмово представити певний матеріал, а також виконання завдань самостійної роботи.

2. *Самоконтроль* призначений для самооцінки аспірантами якості засвоєння навчального матеріалу з дисципліни (розділу, теми). Формою здійснення цього виду контролю є проходження аспірантами тестування за кожною темою дисципліни в мережі Інтернет ВНАУ;

3. *Рубіжний контроль*, формою якого є атестація;

4. *Оцінка результатів самостійної роботи* як важливого компонента навчального процесу, керованого під час індивідуально-консультативної роботи викладача з аспірантом;

5. *Підсумковий семестровий контроль* – здійснюється у формі заліку відповідно до графіка освітнього процесу шляхом визначення ступеню засвоєння здобувачем навчальної дисципліни за результатами виконання обов'язкових завдань поточного контролю.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному аграрному університеті». Результати поточного контролю здобувачів вищої освіти є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.

Оцінка рівня роботи здобувача під час поточного контролю здійснюється у межах 35- 50 балів.

Оцінка рівня виконання самостійної роботи (виконання індивідуальних творчих завдань) оцінюється у 20 балів.

Результати заліку оцінюються у 100-бальній системі. Вага заліку у підсумковій оцінці становить (автоматизоване електронне тестування) – 30 балів.

Визнання результатів набутих у неформальній/інформальній освіті здійснюються до початку семестру, у якому згідно з навчальним планом передбачено опанування освітнього компонента.

8.2. Форми контролю

Форми поточного та підсумкового контролю:

- усне опитування,
- письмове опитування,
- тестовий контроль,
- виконання та захист самостійної роботи (реферат),
- атестація,
- залік.

За шкалою ECTS	За національною шкалою	Рейтингова оцінка за шкалою навчального закладу (абсолютна кількість балів за дисципліну)
A	Зараховано	90 – 100
B	Зараховано	82-89
C		75-81
D	Зараховано	66-74
E		60-65
FX	Незараховано з можливістю повторного складання	35-59
F	Незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0-34

9. Політика навчальної дисципліни

Політика щодо відвідування:

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (підтвердження документально) дозволяється перескладання пропущених тем курсу.

Політика щодо дедлайнів і перездачі:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання здійснюється відповідно до визначених термінів;

- засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю;

- пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується аспірантом (співбесіда, есе-завдання тощо);

- пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, аспірант відпрацьовує згідно з графіком консультацій;

- перездача здійснюється з дозволу відділу аспірантури та докторантури за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності:

Політика академічної доброчесності здійснюється згідно з Положенням про академічну доброчесність у Вінницькому національному аграрному університеті від 21 жовтня 2019 року. <https://vsau.org/assets/images/content/dokPDF/polozhennya-pro-akademichnu-dobrocheshnist---.pdf>.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Крім того, підсумковий семестровий контроль здобувачів освіти може здійснюватися з використанням технологій дистанційного навчання університету; з метою контролю виконання завдань екзамену в дистанційній формі викладач має право протягом усього заходу користуватись засобами інформаційно-комунікаційного зв'язку, які дозволяють ідентифікувати здобувача освіти (Zoom, BigBlueButton, Google Meet, Viber тощо).